

فصلنامه مطالعات نوین بانکی

ISSN : 2645-5420

شماره مجوز: ۸۳۲۸۹ ((شماره دوازدهم-پاییز ۱۴۰۰))

عوامل موثر بر معوقات بانکی

(مطالعه موردی بانک‌های ملت استان اصفهان)

(تاریخ دریافت ۱۴۰۰/۰۳/۰۲، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۹/۲۰)

داود غلامی سیاه بومی^۱

دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

دکتر ناصر ایزدی نیا^۲

دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

دکتر روزیتا موید فر^۳

استادیار، گروه اقتصاد، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

در ایران معوقات بانکی از مشکلات پیچیده بانک‌ها و تاثیرگذار بر سایر بخش‌های اقتصادی به شمار می‌رود. اگرچه در سال‌های اخیر نسبت به دهه‌های گذشته نسبت مطالبات بانکی کاهش یافته است؛ لیکن همچنان نسبت به متوسط جهانی بالاتر بوده و نگران کننده به شمار می‌آید. در این پژوهش تلاش شده است که نگاه جدیدی به عوامل تاثیرگذار بر معوق شدن تسهیلات بانکی شود. در این رویکرد جدید عوامل درونی، به سه دسته عامل فرد، بانک و وام تقسیم شده و در کنار دسته عوامل بیرونی به تنهایی و همچنین به طور همزمان تاثیرگذاری آنها بر معوق شدن تسهیلات بانکی مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایج پژوهش حاکی از این مطلب است که نقش عوامل کلان از سایر عوامل پررنگ‌تر بوده و در میان سایر عوامل درونی برخی

^۱ ایمیل davoodgholami۱۱@yahoo.com

^۲ نویسنده مسئول. ایمیل n.izadnia@ase.ui.ac.ir

^۳ ایمیل r.moayedfar@ase.ui.ac.ir

از عوامل همچون مبلغ و نرخ وام، درجه شعبه اعطا کننده تسهیلات و نوع فرد وام گیرنده تاثیر گذارتر است و تاثیر گذاری برخی از عوامل همچون میزان تحصیلات، سن و جنسیت فرد وام گیرنده ثابت نمی شود. در کل در این پژوهش تاثیر ۲۳ عامل در قالب ۴ گروه عوامل تاثیر گذار درونی و بیرونی بر روی معوق شدن تسهیلات بانکی مورد بررسی قرار گرفته است که تاثیر گذاری برخی از متغیرها همسو با مبانی نظری و آنچه مورد انتظار می رود، نیست.

واژگان کلیدی: تسهیلات بانکی، عوامل کلان، عوامل خرد، مطالبات بانکی، ریسک اعتباری

مقدمه

بانک ها در ایران تاثیر گذارترین موسسات پولی و مالی محسوب می شوند. در حال حاضر ۳۹ بانک و موسسه اعتباری غیر بانکی در کشور اعم از خارجی و ایرانی مشغول فعالیت هستند. از این میان ۳۰ بانک شامل ۸ بانک دولتی، ۲۰ بانک غیر دولتی و ۲ بانک قرض الحسنه در کشور دارای مجوزند (سایت بانک مرکزی، نظارت بانکی). بانک ها از مهمترین ابزار اجرای پیاده سازی سیاست های پولی به شمار می آیند. بنابراین می توانند به رشد و شکوفایی اقتصاد کشور کمک قابل توجهی نمایند. (رجب زاده مغانی و همکاران، ۱۳۹۵: ۸۷). هرچه نظام بانکی یک کشور پیشرفته تر عمل کند، بازارهای مالی توسعه می یابند و در نتیجه رشد اقتصادی موجب می شوند. تسهیلاتی که بانک ها در اختیار شرکت ها، خانوار و دولت قرار می دهند بعد از منابع درآمدی این افراد مهمترین منبع تامین مالی برای آنها به شمار می آید. این منابع به سرمایه گذاری های منجر می شود که بر بهره وری و اشتغال جامعه تاثیر دارد و در نهایت به